

Protocol *Meldcode en SISA*

openbare basisschool
Nelson Mandela
de andere school!

Document kenmerken:

Naam document:	Meldcode en SISA
Versienummer:	3.1
Opdrachtgever:	obs Nelson Mandela
Auteur(s):	Annette Noordijk, Lotte van Leeuwen, Sanaa Ghilal, Stephen Jaddoe
Status:	vastgesteld
Datum vaststelling:	15-10-2018
Laatste aanpassing:	12-10-2022

De Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling is per 1 januari 2019 verbeterd en aangescherpt. De meldcode is een stappenplan waarin staat hoe hulpverleners kindermishandeling signaleren en melden.

Er wordt een afwegingskader in opgenomen, waardoor de beslissing om al dan niet te melden bij VeiligThuis ondersteund wordt en daarnaast wordt de eigen hulpverlening erin betrokken.

Obs Nelson Mandela hanteert de landelijke meldcode “Huiselijk geweld en Kindermishandeling”. Het doel van deze meldcode is om mishandeling en huiselijk geweld te signaleren, te voorkomen en tegen te gaan. Jaarlijks zijn tienduizenden kinderen en volwassenen slachtoffer van mishandeling, verwaarlozing of misbruik.

De meldcode schept duidelijkheid over de te zetten stappen en ondersteunt daarmee de beroepskrachten. Het gaat erom dat er op tijd wordt gesignaleerd en dat er iets gedaan wordt met de signalen.

Definities

Huiselijk geweld

Huiselijk geweld is geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer is gepleegd. Met “huiselijke kring” worden (ex-) partners, familieleden en huisvrienden bedoeld. Het woord huiselijk verwijst niet naar de plaats van het delict (het kan zowel binnenshuis als buitenshuis plaatsvinden) maar naar de relatie tussen pleger en slachtoffer. Bij huiselijk geweld kan het gaan om lichamelijk, psychisch of seksueel geweld. Het kan de vorm aannemen van (ex-) partner geweld, kindermishandeling, eerge relateerd geweld, verwaarlozing van ouderen of geweld tegen ouders.

Kenmerken huiselijk geweld

Er is sprake van een (al dan niet verbroken) relatie tussen de pleger en het slachtoffer. Het kan voorkomen dat de pleger en het slachtoffer, ondanks het geweld en soms noodgedwongen, deel blijven uitmaken van elkaars leefomgeving. Met het voorgaande hangt samen dat huiselijk geweld vaak een stelselmatig karakter heeft en een hoog recidive risico kent. Het geweld kenmerkt zich (in geval van partnergeweld) veelal door een cyclisch karakter. Er kan sprake zijn van een zekere mate van loyaliteit tussen slachtoffer en pleger. Er is vaak sprake van een verstoorde machtsverhouding tussen de bedreigde en de bedreigende partij.

Kindermishandeling

Onder kindermishandeling wordt verstaan elke vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel. Het gaat hierbij om de volgende vormen:

1. Seksueel misbruik
2. Fysieke mishandeling
3. Emotionele/psychische mishandeling
4. Fysieke verwaarlozing
5. Emotionele/psychische verwaarlozing
6. Getuige zijn van huiselijk geweld

Signalen van kindermishandeling: kinderen van 0 - 4 jaar

De onderstaande lijst geeft een overzicht van signalen van kindermishandeling bij kinderen in de leeftijd van 0 - 4 jaar. De signalenlijst (afvinklijst) is een hulpmiddel om een vermoeden van kindermishandeling te onderbouwen, niet om kindermishandeling te 'bewijzen'. Vrijwel alle genoemde signalen kunnen namelijk een andere oorzaak hebben. Hoe meer van de genoemde signalen het kind uitzendt, hoe groter de kans dat er sprake is van kindermishandeling. Maar er zijn ook kinderen waaraan niet of nauwelijks valt op te merken dat ze worden mishandeld.

De signalenlijst (afvinklijst):

Lichamelijke signalen

- ☐ Blauwe plekken, brandwonden, botbreuken, snij-, krab- en bijtwonden
- ☐ Groeiachterstand
- ☐ Voedingsproblemen
- ☐ Ernstige luieruitslag
- ☐ Slecht onderhouden gebit
- ☐ Kind stinkt, heeft regelmatige smerige kleren aan
- ☐ Oververmoeid
- ☐ Vaak ziek
- ☐ Ziektes herstellen slecht
- ☐ Kind is hongerig
- ☐ Achterblijvende motoriek
- ☐ Niet zindelijk op leeftijd dat het hoort

Gedrag van het kind

- ☐ Weinig spontaan
- ☐ Passief, lusteloos, weinig interesse in spel
- ☐ Apathisch, toont geen gevoelens of pijn
- ☐ In zichzelf gekeerd, leeft in fantasiewereld
- ☐ Labiel
- ☐ Erg nerveus
- ☐ Hyperactief
- ☐ Negatief zelfbeeld, weinig zelfvertrouwen, faalangst
- ☐ Negatief lichaamsbeeld
- ☐ Agressief, vernielzuchtig

Gedrag tegenover andere kinderen

- ☐ Agressief
- ☐ Speelt weinig met andere kinderen
- ☐ Wantrouwend
- ☐ Niet geliefd bij andere kinderen

Gedrag tegenover ouders

- ☐ Angstig, schrikachtig, waakzaam
- ☐ Meegaand, volgzaam
- ☐ Gedraagt zich in bijzijn van ouders anders dan zonder ouders

Gedrag tegenover andere volwassenen

- ☐ Angst om uit te kleden
- ☐ Angst voor lichamelijk onderzoek
- ☐ Verstijft bij lichamelijk onderzoek
- ☐ Angstig, schrikachtig, waakzaam
- ☐ Meegaand, volgzaam, agressief
- ☐ Overdreven aanhankelijk
- ☐ Wantrouwend
- ☐ Vermijdt oogcontact

Overig gedrag

- ☐ Plotselinge gedragsverandering
- ☐ Gedraagt zich niet naar zijn leeftijd
- ☐ Taal- en spraakstoornissen

Gedrag van de ouder

- ☐ Onverschillig over het welzijn van het kind
- ☐ Laat zich regelmatig negatief uit over het kind
- ☐ Troost het kind niet
- ☐ Geeft aan het niet meer aan te kunnen
- ☐ Is verslaafd
- ☐ Is ernstig (psychisch) ziek
- ☐ Kleedt het kind te warm of te koud aan
- ☐ Zegt regelmatig afspraken af
- ☐ Vergeet preventieve inenting
- ☐ Houdt het kind vaak thuis van school
- ☐ Heeft irreële verwachtingen van het kind
- ☐ Zet het kind onder druk om te presteren

Gezinssituatie

- ☐ Stressvolle omstandigheden, zoals slechte huisvesting en financiële problemen
- ☐ Relatieproblemen
- ☐ Sociaal isolement
- ☐ Alleenstaande ouder
- ☐ Partnermishandeling
- ☐ Gezin verhuist regelmatig
- ☐ Slechte algehele hygiëne
- ☐ Ouders zelf mishandeld als kind

Hieronder staan specifieke signalen voor seksueel misbruik

Lichamelijke signalen

- ☐ Verwondingen aan geslachtsorganen
- ☐ Vaginale infecties en afscheiding
- ☐ Jeuk bij vagina of anus
- ☐ Pijn in bovenbenen
- ☐ Pijn bij lopen of zitten
- ☐ Problemen bij plassen
- ☐ Urineweginfecties
- ☐ Seksueel overdraagbare aandoeningen

Gedrag van het kind

- ☐ Drukt benen tegen elkaar bij lopen of oppakken
- ☐ Afkeer van lichamelijk contact
- ☐ Maakt afwezige indruk bij lichamelijk onderzoek
- ☐ Extreem seksueel gekleurd gedrag en taalgebruik

Signalen van kindermishandeling: kinderen van 4 – 12 jaar

De onderstaande lijst geeft een overzicht van signalen van kindermishandeling bij kinderen in de leeftijd van 4 -12 jaar. De signalenlijst (afvinklijst) is een hulpmiddel om een vermoeden van kindermishandeling te onderbouwen, niet om kindermishandeling te 'bewijzen'. Vrijwel alle genoemde signalen kunnen namelijk een andere oorzaak hebben. Hoe meer van de genoemde signalen het kind uitzendt, hoe groter de kans dat er sprake is van kindermishandeling. Maar er zijn ook kinderen waaraan niet of nauwelijks valt op te merken dat ze worden mishandeld.

De signalenlijst (afvinklijst):

Lichamelijke signalen

- ☐ Blauwe plekken, brandwonden, botbreuken, snij-, krab- en bijtwonden
- ☐ Groeiachterstand
- ☐ Te dik
- ☐ Slecht onderhouden gebit
- ☐ Regelmatig buikpijn, hoofdpijn of flauwvallen
- ☐ Kind stinkt, heeft regelmatige smerige kleren aan
- ☐ Oververmoeid
- ☐ Vaak ziek
- ☐ Ziektes herstellen slecht
- ☐ Kind is hongerig
- ☐ Eetstoornissen
- ☐ Achterblijvende motoriek
- ☐ Niet zindelijk op leeftijd dat het hoort

Gedrag van het kind

- ☐ Weinig spontaan
- ☐ Timide, depressief
- ☐ Passief, lusteloos, weinig interesse in spel
- ☐ Apathisch, toont geen gevoelens of pijn
- ☐ In zichzelf gekeerd, leeft in fantasiewereld
- ☐ Labiel
- ☐ Erg nerveus
- ☐ Hyperactief
- ☐ Negatief zelfbeeld, weinig zelfvertrouwen, faalangst
- ☐ Negatief lichaamsbeeld
- ☐ Agressief, vernielzuchtig
- ☐ Overmatige masturbatie

Gedrag tegenover andere kinderen

- ☐ Agressief
- ☐ Speelt weinig met andere kinderen
- ☐ Wantrouwend
- ☐ Niet geliefd bij andere kinderen

Gedrag tegenover ouders

- ☐ Angstig, schrikachtig, waakzaam
- ☐ Meegaand, volgzaam
- ☐ Gedraagt zich in bijzijn van ouders anders dan zonder ouders

Gedrag tegenover andere volwassenen

- ☐ Angst om uit te kleden
- ☐ Angst voor lichamelijk onderzoek
- ☐ Verstijft bij lichamelijk onderzoek
- ☐ Angstig, schrikachtig, waakzaam
- ☐ Meegaand, volgzaam, agressief
- ☐ Overdreven aanhankelijk
- ☐ Wantrouwend
- ☐ Vermijdt oogcontact

Overig gedrag

- ☐ Plotselinge gedragsverandering
- ☐ Gedraagt zich niet naar zijn leeftijd
- ☐ Taal- en spraakstoornissen
- ☐ Slechte leerprestaties
- ☐ Rondhangen na school

Gedrag van de ouder

- ☐ Onverschillig over het welzijn van het kind
- ☐ Laat zich regelmatig negatief uit over het kind
- ☐ Troost het kind niet
- ☐ Geeft aan het niet meer aan te kunnen
- ☐ Is verslaafd
- ☐ Is ernstig (psychisch) ziek
- ☐ Kleedt het kind te warm of te koud aan
- ☐ Zegt regelmatig afspraken af
- ☐ Vergeet preventieve inenting
- ☐ Houdt het kind vaak thuis van school
- ☐ Heeft irreële verwachtingen van het kind
- ☐ Zet het kind onder druk om te presteren

Gezinssituatie

- ☐ Stressvolle omstandigheden, zoals slechte huisvesting en financiële problemen
- ☐ Relatieproblemen
- ☐ Sociaal isolement
- ☐ Alleenstaande ouder
- ☐ Parttermishandeling
- ☐ Gezin verhuist regelmatig
- ☐ Slechte algehele hygiëne
- ☐ Ouders zelf mishandeld als kind

Hieronder staan specifieke signalen voor seksueel misbruik

Lichamelijke signalen

- ☐ Verwondingen aan geslachtsorganen
- ☐ Vaginale infecties en afscheiding
- ☐ Jeuk bij vagina of anus
- ☐ Pijn in bovenbenen
- ☐ Pijn bij lopen of zitten
- ☐ Problemen bij plassen
- ☐ Urineweginfecties
- ☐ Seksueel overdraagbare aandoeningen

Gedrag van het kind

- ☐ Drukt benen tegen elkaar bij lopen of oppakken
- ☐ Afkeer van lichamelijk contact
- ☐ Maakt afwezige indruk bij lichamelijk onderzoek
- ☐ Extreem seksueel gekleurd gedrag en taalgebruik
- ☐ Zoekt seksuele toenadering tot volwassenen

Verantwoordelijkheden

Scholen dragen een eigen verantwoordelijkheid voor het signaleren van kindermishandeling en voor het ondernemen van actie na het signaleren. De signalen moeten worden doorgegeven aan de instanties (voornamelijk Veilig Thuis en wijkteam) die hulp kunnen bieden aan het gezin. De leerkrachten hebben hierin een duidelijke taak. Zij zien de kinderen regelmatig en kunnen opvallend of afwijkend gedrag signaleren.

De leidinggevenden/(V)SMW/aandacht functionaris steunt de leerkrachten bij deze taak en geven sturing aan de uitvoering van het protocol. Zij zijn er verantwoordelijk voor dat de signalen bij de juiste instantie terechtkomen. Dit betekent dat er deskundigheid moet zijn in het signaleren en in het omgaan met de signalen van kindermishandeling. De aandacht functionaris is hier verantwoordelijk voor. Hieronder staat uitgebreider wat de rol en de taken zijn van de aandacht functionaris.

Aandacht functionaris

De aandacht functionaris beschikt over de benodigde vaardigheden en kennis om een zorgproces af te wikkelen volgens de Wet Meldcode. De aandacht functionaris is voor interne collega's de contactpersoon voor algemene informatie over de meldcode, huiselijk geweld en kindermishandeling.

De aandacht functionaris heeft de volgende taken:

- adviseert de directie bij het implementeren en borgen van het protocol 'Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling'.
- houdt het registratiesysteem SISA bij en registreert nieuwe kinderen in dit systeem.
- zorgt voor deskundigheidsbevordering op de thema's kindermishandeling en SISA.
- ondersteunt collega's bij het omgaan met signalen en de uitvoering van de meldcode.
- houdt zicht op en evalueren van de uitvoering van de meldcode.
- ziet toe op dossierontwikkeling en vastlegging.

SISA

SISA is een computersysteem waarin professionals kunnen signaleren dat zij betrokken zijn bij een kind/jongere van 0 tot 23 jaar. Op deze manier kunnen professionals met elkaar afstemmen om de best mogelijke begeleiding te bieden.

In SISA staat geen inhoud, geen dossier. Een professional signaleert dat hij of zij betrokken is, niet waarom! Met SISA wordt alleen maar bijgehouden of er meerdere professionals op hetzelfde moment bij hetzelfde kind, dezelfde jongere of binnen hetzelfde gezin betrokken zijn.

De professionals die een signaal afgeven in SISA, hebben een geheimhoudingsplicht. Wij, als school, mogen niet zomaar aan anderen laten weten waarom wij betrokken zijn bij een gezin. Als wij een signaal in SISA afgeven informeren wij de gezaghebbenden van de kinderen met het feit dat wij een SISA-registratie gaan doen. Als het om een kind gaat, die al 12 jaar oud is, zijn wij verplicht dit ook door te geven aan hem of haar. Als er een match is ontstaan vragen wij altijd aan de ouders of er informatie gedeeld kan worden. We bespreken van tevoren met ouders wat wij mogen bespreken met de andere professional.

Welke stappen moeten worden gezet bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling.

Fase 1: In kaart brengen van signalen

De leerkracht:

- brengt de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten in kaart en leg deze vast in ParnasSys. Hij of zij bekijkt bij het signaleren van kindermishandeling naar de signalenlijst (afvinklijst) (zie hierboven) en beschrijft de signalen zo feitelijk mogelijk op.
- legt ook de contacten vast, waarmee hij of zij over de signalen heeft gesproken.
- schrijft bij hypothesen of veronderstellingen in ParnasSys op dat het gaat om een hypothese of veronderstelling. De leerkracht maakt een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontkracht.
- vermeldt de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd.

Fase 2: Overleg met een (deskundige) collega en / of evt. (anoniem) VT

De leerkracht bespreekt de signalen, zo snel als mogelijk, met de aandacht functionaris of schoolmaatschappelijk werkster of wijkteammedewerker. De aandacht functionaris of schoolmaatschappelijk werkster vraagt, indien nodig, advies aan het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of aan het Steunpunt Huiselijk Geweld (0800-2000). Het advies wordt gevraagd op basis van anonieme gegevens. De aandacht functionaris en of schoolmaatschappelijk werker schrijven een verslag van dit advies (met dossiernummer) en mailen dit verslag naar de leerkracht. De aandacht functionaris zet dit verslag in zijn eigen vertrouwelijke dossiers en noteert in ParnasSys dat er een adviesgesprek is geweest met Veilig Thuis (met het dossiernummer).

Fase 3 kan overgeslagen worden, als:

- gevreesd wordt voor de veiligheid van het kind of die van de eigen medewerkers;
- wanneer het kind na het gesprek het contact met de school zal verbreken;
- het kind met zijn of haar ouders niet meer naar school zal komen.

Fase 3: gesprek met ouders/verzorgers

De leerkracht en aandacht functionaris of schoolmaatschappelijk werker bespreken de signalen met de ouders/verzorgers. De leerkracht voert het gesprek en de aandacht functionaris of schoolmaatschappelijk werker vult aan.

1. De aandacht functionaris of schoolmaatschappelijk werker en de leerkracht leggen de ouders/verzorgers het doel uit van het gesprek;
2. De aandacht functionaris of schoolmaatschappelijk werker en de leerkracht beschrijven samen de feiten die zij hebben vastgesteld en de waarnemingen die zij hebben gedaan. De aandacht functionaris brengt

dat ouders ervan op de hoogte dat hun kind geregistreerd wordt in SISA;

3. De aandacht functionaris of schoolmaatschappelijk werker en de leerkracht nodigen de ouders/verzorgers uit om een reactie hierop te geven;
4. De aandacht functionaris of schoolmaatschappelijk werker en de leerkracht bedanken aan het eind van het gesprek de ouders en geven aan dat ze het gaan bespreken met hun collega's en eventueel met collega's van Veilig Thuis.

Hierboven staat de opzet om de gesprekken zo laagdrempelig mogelijk te houden voor ouders. Echter zal per situatie bekeken worden wie het gesprek zal voeren. Indien nodig bespreken de aandacht functionaris, de schoolmaatschappelijk werker en de leerkracht de signalen met ouders/verzorgers. Belangrijk hierbij is dat niemand dit gesprek in zijn eentje voert.

Fase 4: Wegen

De schoolmaatschappelijk werkster en of de leerkracht brengt de aandacht functionaris op de hoogte van de gebeurtenissen in stap 3. De aandacht functionaris weegt samen met de schoolmaatschappelijk werkster en de leerkracht op basis van de signalen, het ingewonnen advies en het gesprek met de ouders/verzorgers het risico op kindermishandeling. De schoolmaatschappelijk werkster, de leerkracht en de aandacht functionaris wegen eveneens de aard en de ernst van de kindermishandeling. De schoolmaatschappelijk werkster en de aandacht functionaris vullen bij het inschatten van het risico van kindermishandeling het weeg formulier van Veilig Thuis in.

De weging wordt nooit alleen gedaan door één persoon. Stel: het lukt de aandacht functionaris of schoolmaatschappelijk werkster niet om samen met de leerkracht te wegen, dan wordt deze weging samen met de directie gedaan.

Fase 5: Beslissen

De aandacht functionaris, schoolmaatschappelijk werkster en de leerkracht besluiten op basis van de afweging in stap 4 of een melding bij Veilig Thuis wordt gedaan of dat de hulp georganiseerd kan worden via het wijkteam. Als de aandacht functionaris een melding doet, wordt deze melding vooraf met ouders/verzorgers besproken door leerkracht, intern begeleider en of schoolmaatschappelijk werkster. Als de leerkracht er niet bij is, dan geeft de aandacht functionaris of de schoolmaatschappelijk werkster een terugkoppeling aan de leerkracht. Het doen van een melding zonder dat de signalen zijn besproken met de ouders/verzorgers is alleen mogelijk als de veiligheid van het kind, de ouder of die van u zelf, in het geding is. De aandacht functionaris brengt de directrice op de hoogte gebracht van de beslissing.

Zoals bij stap 3, zal per situatie bekeken worden wie het gesprek zal voeren. Indien nodig bespreken de aandacht functionaris, de schoolmaatschappelijk werker en de leerkracht de melding met ouders/verzorgers. Belangrijk hierbij is dat niemand dit gesprek in zijn eentje voert.

Fase 6: Monitoren en Evalueren

Na de melding wordt het traject gevolgd en geëvalueerd door de leerkrachten, schoolmaatschappelijk werker en aandacht functionaris.

Uitwerking van de vijf afwegingsvragen en beslissingen in stappen 4 en 5 van de meldcode voor het Onderwijs en Leerplicht

1. Vermoeden wegen

Ik heb de stappen 1 t/m 3 van de Meldcode doorlopen en

A: op basis van deze doorlopen stappen is er geen actie nodig: dossier vastleggen en sluiten

B: Ik heb een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling

Het bevoegd gezag van mijn school is op de hoogte (in geval het vermoeden door schoolmedewerker wordt geconstateerd). Ga verder naar afweging 2.

2. Veiligheid

Op basis van de stappen 1 t/m 4 van de Meldcode schatten wij als school (functionarissen en bevoegd gezag)/leerplicht in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid:

A: NEE -> ga verder naar afweging 3

B: JA of twijfel -> direct (telefonisch) (anoniem) melding doen bij Veilig Thuis. De afwegingen hierna worden met Veilig Thuis doorlopen.

3. Hulp

Ben ik, of iemand anders in mijn school¹ of een ketenpartner² /ben ik als leerplichtambtenaar in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis, die binnen 5 werkdagen een besluit neemt en terugkoppelt naar de melder

B: JA -> ga verder met afweging 4

4. Hulp

Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in afweging 3 is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp in gang zetten, termijn afspreken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn.

Zo concreet mogelijk maken en documenteren. Spreek af wie welke rol heeft en benoem casemanager. Spreek af welke taken alle betrokkenen en specifiek de casemanager heeft, zodat de verwachtingen voor iedereen helder zijn. Leg vast, voer uit en ga verder met afweging 5.

5. Resultaat

Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp afsluiten met vastgelegde afspraken over het monitoren³ van de veiligheid van alle betrokkenen.

Omgaan met privacy

Tijdens het uitvoeren van de stappen in het protocol, is het belangrijk dat er zorgvuldig gehandeld wordt. Er is immers sprake van persoonlijke informatie over kinderen en gezinnen (zie ook de privacyrichtlijnen van stichting BOOR).

De wet op de Jeugdzorg (2005) geeft de gedragslijnen aan over het inzagerecht.

Een ouder en/of wettelijk vertegenwoordiger (bijvoorbeeld een voogd) heeft het recht om het dossier van zijn/haar kind in te zien. Kinderen tussen de 12 en 16 jaar hebben gedeeltelijk recht op inzage en vanaf 16 jaar heeft een jongere recht op inzage. Inzage kan worden geweigerd wanneer het belang van het kind, de melder en/of informant wordt geschaad.

Belangrijke tips bij het omgaan met privacy

- Betrek bij een overleg niet te veel mensen.
- Zorg dat informatie over kinderen en gezinnen enkel bij de betrokkenen blijft. Emoties kunnen de privacy in gevaar brengen. Soms willen de betrokkenen, andere collega's als uitlaadklep gebruiken. Dit is begrijpelijk, maar qua privacy niet de juiste manier om met de situatie om te gaan. Betrek daarom alleen personen die in het stappenplan genoemd worden.
- Contact met andere instellingen kan alleen na toestemming van de ouder of wettelijk vertegenwoordiger. Contact met andere instellingen zonder toestemming kan alleen anoniem. Het gezin of kind mag dan niet bekend worden gemaakt. Een uitzondering hierop is het contact met VT (Veilig Thuis). Dit kan zonder toestemming van ouders of wettelijke vertegenwoordiger.
- Wees zorgvuldig met schriftelijke informatie. Verzorger(s) hebben recht op inzage in verslagen, formulieren en observatieverslagen. Alleen als het anonieme werkaantekeningen zijn, hebben ouders geen inzage recht. Schrijf daarom alsof de verzorger(s) over je schouder meekijken. Beschrijf waarneembare gedragingen en wees voorzichtig met interpretaties.
- Als de verzorger(s) een verslag willen inzien, kun je voorstellen om het samen met hen te lezen. Erover te praten en waar nodig toe te lichten. Daarna kan een kopie worden meegegeven. Een andere mogelijkheid is om de belangrijkste punten uit het verslag en afspraken tijdens het gesprek op papier te zetten en aan de verzorger(s) te geven. Dit vormt tegelijk een leidraad voor eventuele volgende gesprekken met de verzorger(s).
- Schriftelijke informatie moet goed worden opgeborgen in een afsluitbare kast.
- Schriftelijke informatie mag niet zonder toestemming van ouders of wettelijke vertegenwoordiger aan derden worden verstuurd. Eén uitzondering hierop vormt Veilig Thuis.
- Schriftelijke informatie die de instelling van derden ontvangt, moet ook met toestemming van de ouders of wettelijke vertegenwoordiger zijn verstuurd.

AVG

Op 25 mei 2018 is de privacywetgeving (AVG) van kracht geworden. De AVG is een algemeen kader dat regelt dat we geen gegevens mogen opslaan die voor de uitoefening van onze taken niet noodzakelijk zijn. Vanwege o.a. de meldcode moeten wij misstanden signaleren en kunnen we deze ook vastleggen. Het delen van signalen met de instanties waarmee dat moet handelen wij af volgens de privacywetgeving.

Meldrecht, meldplicht en zorgplicht

In de Wet op de jeugdzorg (2005) is het **meldrecht** vastgesteld. Dit betekent dat je wettelijk het recht hebt een melding te doen en daarbij ook alle relevante gegevens over te dragen aan Veilig Thuis. Het belang van het kind gaat hierbij vóór het belang van de privacy van het gezin.

In de wet op de Jeugdzorg is ook de **meldplicht** opgenomen.

Wanneer een medewerker van een instelling het vermoeden heeft dat een medewerker van dezelfde instelling zich schuldig maakt aan grensoverschrijdend gedrag tegen leerlingen moet hij dit direct melden bij zijn leidinggevende. Deze geeft het vermoeden door aan het bestuur. Als een medewerker het vermoeden heeft van seksueel misbruik, moet hij dit onmiddellijk bekend maken bij het schoolbestuur, dan is het niet voldoende een leidinggevende te informeren. Het schoolbestuur heeft de plicht de zaak te melden bij de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs als zij aanwijzingen hebben dat een medewerker seksueel of ander geweld gebruikt tegen een leerling.

Naast het meldrecht heeft iedere burger in Nederland een **zorgplicht**. Dit houdt in dat je de plicht tot zorgen voor het kind hebt. Aan de ene kant de plicht tot zorgen voor het kind en aan de andere kant de privacywetgeving in de vorm van de Wet bescherming Persoonsgegevens. Dat betekent dat je niet zomaar gegevens zonder toestemming mag geven aan derden.

Dit heet een conflict van belangen. Bij een conflict van belangen weeg je zorgvuldig de belangen die in het geding zijn af.

Dat doe je door het protocol te volgen en door alle stappen die je zet, schriftelijk te vermelden in het dossier. Wanneer je dit doet, kun je voldoen aan de zorgplicht en het meldrecht zonder bijvoorbeeld juridisch te worden vervolgd.

Handige links met betrekking tot de meldcode:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld>

<https://www.rotterdam.nl/werken-leren/meldcode/>

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/meldcode>

<https://lvak.nl/protocollen>

<https://archief12.archiefweb.eu/archives/archiefweb/20200308082857/http://www.rotterdam.nl/werken-leren/meldcode/Signaleringskaart-2019.pdf>

Veilig Thuisformulier downloaden

<https://veiligthuisrr.nl/professional-en-wil-advies/>